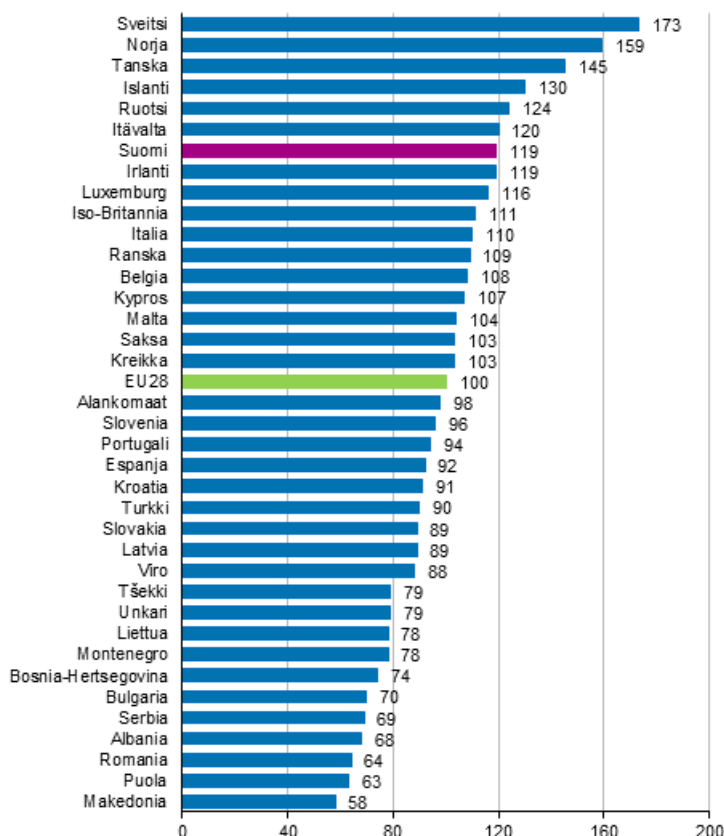

Kansainvälinen hintavertailu 2015

Ruoka ja alkoholittomat juomat Suomessa viidenneksen EU:n keskitasoa kalliimpia

Vuoden 2015 keväällä tehdyn hintavertailun mukaan ruuan ja alkoholittomien juomien kuluttajahinnat ovat Suomessa 19 prosenttia EU:n keskiarvon yläpuolella. EU:n sisällä kallein hintataso on Tanskassa, jossa ruokakori maksaa yli kaksinkertaisesti verrattuna halvimpaan EU-maahan Puolaan. Vertailussa käytetyt hinnat ovat vuoden 2015 keskihintoja. Tiedot perustuvat EU-tilastoviranomaisen, Eurostatin, koordinoimaan ECP (European Comparison Programme) -hintavertailuohjelmaan. Suomea koskevan hinta-aineiston tutkimukseen on koonnut Tilastokeskus.

Ruuan ja alkoholittomien juomien hintataso Euroopan maissa vuonna 2015, EU28=100

Alkoholijuomissa Irlanti ja Suomi ovat EU:n kalleimmat maat, hintojen ollessa noin 70 prosenttia EU:n keskiarvoa korkeammat. EU:n halvin alkoholi löytyy Bulgariasta. Erilaisten verotuskäytäntöjen vuoksi erot eri maiden alkoholin hinnoissa ovat erittäin suuret.

Tupakkatuotteet ovat Suomessa keskihintaisia, lähellä EU-maiden keskiarvoa. EU:n kalleinta tupakkaa poltetaan Iso-Britanniassa ja Irlannissa, joissa hintataso on noin kaksinkertainen EU-keskiarvoon verrattuna. Halvimmissa EU-maissa Bulgariassa, Liettussa, Kroatiassa ja Latviassa tupakan hinta on alle 60 prosenttia EU:n keskiarvosta. Myös tupakan verotus vaihtelee suuresti maittain.

Mikäli tarkastellaan ainoastaan euroa käyttäviä maita ruuan ja alkoholittomien juomien osalta, Suomen kanssa samaan noin 20 prosenttia EU-keskiarvon ylittävään ryhmään kuuluvat Itävalta, Irlanti ja Luxemburg. Vastaavasti Pohjoismaita verrattaessa Suomi ja Ruotsi ovat edullisimmat.

Kaikista Euroopan maista kalleimpia ruoka ja alkoholittomat juomat ovat Sveitsissä, noin 70 prosenttia yli EU-keskiarvon. Alkoholijuomat ja tupakka ovat kalleimpia Norjassa, molempien hintataso on yli kaksinkertainen verrattuna EU-keskiarvoon. Kaikissa edellä mainituissa tuoteryhmissä Makedonia on Euroopan edullisin maa.

Lisätietoja tuoteryhmäkohtaisista hintatasoista löytyy Liitetaulukosta 1.

Tiedot perustuvat Eurostatin ECP (European Comparison Programme) -hintavertailuohjelmaan, jossa ovat mukana EU:n 28 jäsenvaltiota, viisi ehdokasmaata (Makedonia (EJTM), Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), potentiaalinen ehdokasmaa Bosnia-Herzegovina ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Vertailussa oli mukana noin 500 tuotetta.

Laajemmin tuloksia esitellään Eurostatin [Statistics Explained -palvelussa](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan hintataso Euroopan maissa vuonna 2015, EU28=1004

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan hintataso Euroopan maissa vuonna 2015, EU28=100

Valtio	Tuoteryhmät			
	Elintarvikkeet	Alkoholittomat juomat	Alkoholijuomat	Tupakka
Sveitsi	179	125	121	140
Norja	157	180	250	220
Tanska	142	166	138	106
Islanti	132	114	226	147
Ruotsi	125	112	141	118
Itävalta	122	107	93	85
Suomi	119	124	172	99
Irlanti	118	127	175	189
Luxemburg	118	106	89	83
Italia	111	96	98	91
Ranska	111	94	86	127
Iso-Britannia	110	125	163	218
Belgia	109	102	92	97
Kypros	107	107	103	82
Saksa	104	100	84	101
Malta	103	117	101	92
Kreikka	103	108	117	76
EU28	100	100	100	100
Alankomaat	98	99	104	109
Slovenia	97	86	99	69
Espanja	93	85	81	84
Portugali	93	103	93	83
Kroatia	91	98	92	56
Turkki	89	90	190	48
Slovakia	87	106	80	64
Viro	87	105	104	62
Latvia	86	116	106	59
Unkari	78	85	74	60
Tšekki	78	89	79	60
Montenegro	77	90	94	35
Liettua	76	98	88	56
Bosnia-Hertsegovina	73	80	72	37
Serbia	69	74	68	35
Bulgaria	68	81	64	50
Albania	67	85	77	34
Romania	63	72	72	69
Puola	61	78	85	62
Makedonia	58	63	61	25

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Kansainvälinen hintavertailu on Eurostatin johdolla vuosittain laadittava EU- ja EFTA-maiden hintatasoa ja hintatasolla korjattavaa bruttokansantuotetta (BKT) koskeva tilasto. Tilastokeskus kerää Suomea koskevat tiedot tähän tutkimukseen, jonka pääasiallisena tavoitteena on tuottaa ns. ostovoimapariteetit (OVP) (engl. purchasing power parities l. PPP). Ostovoimapariteettien avulla pyritään mahdollistamaan reaaliset BKT-volyymivertailut ohjelmaan osallistuvien maiden kesken.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja perustuu kussakin maassa Eurostatin ja OECD:n koordinoimina tehtyihin hintatutkimuksiin. OECD päivittää tuoreimpien hintavertailujen tulokset inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla kuvaamaan ilmoitettua ajankohtaa. Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja löytyy Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukoista. Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa tuoteryhmäkohtaisia hintatasoindeksejä. Nämä löytyvät Kansainvälinen hintavertailu -tilaston julkaisujen liitetaulukoista.

Hintatasovertailuissa tarkastellaan samantyyppisten hyödykkeiden hintoja eri maissa. Yksityisen kulutuksen osalta hyödykkeiden painorakenne muodostetaan kotitalouksien kulutuksen mukaiseksi. Koska kulutustottumukset eri maissa ovat erilaisia, vertailuun kustakin maasta mukaan otettavat tavarat ja palvelut valitaan kansallisten tilastovirastojen, Eurostatin ja OECD:n yhteistyönä. Yksityistä kulutusta koskeva hinta-aineisto kerätään tuoteryhmittäin kolmen vuoden jakson aikana.

Hintakeruuliikkeiden tiedot, kerättävät hintatiedot sekä yksityiskohtaiset tiedot kerättävistä hyödykkeistä ovat salassa pidettäviä.

1.2 Tilaston keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tutkimuskohde, tietojen kerääjä ja tiedonantajat

Tilastot perustuvat Eurostatin European Comparison Programme -hintavertailuohjelmaan (ECP), jossa ovat mukana EU:n 28 jäsenvaltiota, viisi ehdokasmaata (Makedonia (EJTM), Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), kaksi potentiaalista ehdokasmaata (Bosnia-Herzegovina ja Kosovo) ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Kussakin maassa paikalliset tilastovirastot vastaavat omasta kansallisesta tiedonkeruusta

Ostovoimapariteettiohjelmassa käytettävät luokitukset perustuvat Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT 2010).

Yksityisessä kulutuksessa sovelletaan yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukaista luokitusta (COICOP). Yksityinen kulutus on jaettu seuraavasti:

- 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
- 02 Alkoholijuomat ja tupakka
- 03 Vaatetus ja jalkineet
- 04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet
- 05 Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito
- 06 Terveystieteet
- 07 Liikenne
- 08 Tietoliikenne
- 09 Virkistys- ja kulttuuritoiminta
- 10 Koulutus
- 11 Ravintolat ja hotellit
- 12 Muut tavarat ja palvelut

1.3 Lainsäädännöllinen perusta ja suositukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisten sääntöjen antamisesta ostovoimapariteetteja koskevan perusaineiston hankkimisesta, laskennasta ja levittämisestä (PPP) annettiin 11.12.2007.

Ostovoimapariteettiohjelmaan lainsäädännöllisesti liittyvät myös EU-asetukset koskien Rakenne- ja Koheesiorahastoja. Myös asetus Euroopan yhteisöjen virkamiesten palkkojen korjauskertoimista edellyttää ostovoimapariteettien laskemista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tuotettavalla perusaineistolla kuten hinnoilla ja bruttokansantuotteen menoerittelyillä tarkoitetaan ostovoimapariteettien laskemiseksi ja laadun varmistamiseksi tarvittavia tietoja. Ostovoimapariteetit lasketaan tavaroiden ja palvelujen kansallisten keskihintojen perusteella. Keräämällä tuotekohtaisia hintoja ja aggregoimalla ne saadaan hintasuhteet (pariteetit) perusnimiketasolle (basic heading).

Käytännössä ensiksi tehdään maapareittaisia vertailuja. Maapareittaisista vertailuista lasketaan Fisherin indeksit. Jotta pariteetit saadaan lasketuiksi, käytetään ns. Eltetö-Köves-Szulc -menetelmää (EKS-menetelmä), jolla indeksit saadaan transitiivisiksi.

Eurostat on laatinut OVP-menetelmäoppaan, jossa esitetään ostovoimapariteettien laadinnan eri vaiheissa käytetyt menetelmät, puuttuvan perusaineiston ja puuttuvien pariteettien estimoinnissa käytetyt menetelmät mukaan luettuina. Menetelmäopasta tarkistetaan aina kun menetelmiin tehdään tärkeitä muutoksia. Siihen voidaan sisällyttää uusia menetelmiä, joilla parannetaan tietojen laatua ja vähennetään kustannuksia tai tietojen toimittajien työtaakkaa. Menetelmäopas löytyy Eurostatin verkkosivulta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Ennen tietojen toimittamista Eurostatille kukin jäsenvaltio tarkistaa tietojensa oikeellisuuden seuraaviin tietoihin perustuen:

- enimmäis- ja vähimmäishinnat
- keskihinta ja variaatiokerroin
- hinnoiteltujen hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- hinnoiteltujen edustavien hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- havainnoitujen hintojen määrä hyödykettä kohti

Eurostat suorittaa ennen OVP-tulosten viimeisteleminen aggregaattitasolla ainakin seuraaviin indikaattoreihin perustuvia oikeellisuustarkastuksia:

Bruttokansantuotteen ja sen pääaggregaattien tasolla:

- BKT:n loppukäyttöjen arvojen ja väestöestimaattien yhdenmukaisuus julkaistujen tietojen kanssa
- asukasta kohti laskettujen volyyymi-indeksien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- hintatasoindexien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä

Kunkin perusnimikkeen tasolla:

- BKT:n painorakenteen vertaaminen nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- puuttuvia tietoja koskeva estimaatti silloin kun sillä on merkitystä

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Eurostat laskee OVP:t jokaiselle kalenterivuodelle.

Eurostat julkaisee lopulliset vuosittaiset tulokset viimeistään 36 kuukauden kuluttua viitevuoden päättymisestä. Julkaistavat tiedot perustuvat Eurostatin käytettävissä viimeistään kolme kuukautta ennen

julkaisupäivää oleviin tietoihin. Säännökset eivät vaikuta komission (Eurostat) oikeuteen julkaista ennakkotietoja ennen kuin viitevuoden päättymisestä on kulunut 36 kuukautta. Eurostatin on julkaistava kustakin jäsenvaltiosta aggregoidulla tasolla vähintään seuraavat tiedot:

- OVP:t BKT:n tasolla
- OVP:t kotitalouksien kulutusmenoista ja todellisesta yksilöllisestä kulutuksesta
- hintatasoindeksit suhteessa yhteisön keskiarvoon
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina (OVS) ilmaistuna

Jos tulokset lasketaan suuremmalle ryhmälle maita, Euroopan unionin jäsenvaltioiden OVP:t säilytetään siitä huolimatta (kiinnitys-periaate). Lopullisia julkaistuja OVP:ja ei tarkisteta. Tietyistä virheistä julkaistaan kuitenkin korjatut tulokset. Poikkeuksellisia yleisiä tarkistuksia voidaan tehdä, jos EKT 2010:n peruskäsitteisiin on tehty sellaisia muutoksia, että ne vaikuttavat OVP-tuloksiin ja sen myötä jonkin jäsenvaltion BKT:n volyyymi-indeksiin enemmän kuin yhden prosenttiyksikön verran.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa:

- lopulliset OVP-tulokset viitevuodesta 36 kuukauden sisällä (t+36) ja alustavat OVP-tulokset viitevuodesta 12 kuukauden sisällä (t+12)
- BKT:n volyyymi-indeksiä koskevat ennusteet viitevuodesta 5 kuukauden sisällä (t+5)
- yksityisestä kulutuksesta tuloksia eri tuoteryhmittäin

Eurostatin verkkopalvelu:

- em. Statistics Explained -julkaisut
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina ilmaistuna
- OVP:t ja hintatasoindeksit vuodesta 1995 lähtien

Tilastokeskuksen verkkopalvelu:

- tilastokeskus.fi: hintavertailutuloksia tuoteryhmittäin
- Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukko: yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja. Indeksit ovat OECD:n, inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla päivittämiä tuoreimpien hintavertailujen tuloksia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Eurostatin koordinoimassa ostovoimapariteettiohjelmassa koko yksityisen kulutuksen "hyödykekori" sisältää noin 2400 erilaista hyödykettä. Eri maiden hintatietojen vertailukelpoisuutta edistävät yhteiset luokitukset ja yhdessä sovitut hyödykekorit.

Kulutuksen osalta hyödykekorin painorakenne muodostetaan todellisen kulutuksen mukaiseksi.

OVP-tulosten ajallista vertailua tulisi kuitenkin välttää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Hyödykkeet muuttuvat vaihtuvat ajan myötä. Siksi OVP-tuloksia ei suositella käytettäväksi hintamuutosten tarkasteluun pitkällä aikavälillä.

Suosittelut käyttökohteet:

- volyymivertailut poikkileikkaustarkasteluna
- maiden asettaminen ryhmiin volyymi-indeksien mukaan
- hintatasovertailut poikkileikkaustarkasteluna

Ei suositeltavia käyttökohteita:

- maiden asettaminen tarkkaan suuruusjärjestykseen volyymi-indeksien mukaan
- kansantalouksien kasvun mittaukset
- teollisuuden tuotos- ja tuottavuusvertailut
- hintatasovertailut tuotetasolla
- valuutan yli- ja aliarvostukset

Lisätietoja

Harri Kananaja 029 551 3567
Tomi Liimatainen 029 551 3490
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Eurostat: Kansainvälinen hintavertailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-8379 (pdf)